FSR FUNDACJA STANDARDÓW RAPORTOWANIA

Standard Audytu MAR

III 2018

Standard Audytu MAR (dalej: SAM) jest dokumentem określającym wytyczne, wg których powinna być przeprowadzona weryfikacja stanu przygotowania emitenta do wypełniania obowiązków określonych w Rozporządzeniu (UE) 596/2014 w sprawie nadużyć na rynku (dalej: MAR).

Wydawcą Standardu jest Fundacja Standardów Raportowania.

Standard jest dostępny bezpłatnie do wykorzystania dla wszystkich chętnych.

Cel Standardu

Celem Standardu jest ukształtowanie jednolitych, spójnych i kompletnych zasad, zgodnie z którymi powinny być prowadzone procesy weryfikacji stanu przygotowania emitenta i jego grupy kapitałowej do wykonywania obowiązków określonych w MAR.

Konstrukcja Standardu

Standard określa zasady, którymi należy się kierować przy prowadzeniu audytu MAR oraz minimalny zakres podmiotowy i przedmiotowy analiz, badań i weryfikacji, które powinny zostać przeprowadzone. Przewidziane są trzy warianty Standardu, różniące się poziomem szczegółowości audytu.

Stosowanie Standardu

Standard może być stosowany przez:

- Emitentów w ramach wewnętrznie prowadzonych działań sprawdzających stan przygotowania do MAR;
- Zewnętrzne podmioty świadczące na rzecz emitentów usługi weryfikacyjne i doradcze.

Definicje

- Jednostka Audytująca: podmiot lub jednostka organizacyjna przeprowadzająca audyt MAR;
- Spółka Audytowana: podmiot poddawany audytowi; w przypadku spółek dominujących posiadających grupy kapitałowe Spółka Audytowana oznacza jednostkę dominującą oraz wszystkie jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone;
- Data Audytu: data, w której zakończony został audyt;
- Okres Audytu: okres, za który przeprowadzony był audyt, kończący się Datą Audytu.

Wymogi Standardu

W ramach realizacji audytu MAR Jednostka Audytująca przeprowadza w stosunku do Spółki Audytowanej szereg działań polegających na sprawdzeniu kompletności procedur i dokumentacji, a w przypadku wybranych poziomów Standardu także faktycznego funkcjonowania procedur, stopnia ich znajomości przez odpowiednie osoby oraz testów potencjalnych zdarzeń pod kątem ich obsługi zgodnie z procedurami.

Realizując te działania Jednostka Audytująca bierze każdorazowo pod uwagę:

- Strukturę organizacyjną Jednostki Audytowanej (zarówno strukturę organizacyjną jednostki dominującej, jak i strukturę grupy kapitałowej);
- Statut spółki, regulaminy organów spółki oraz inne regulacje wewnętrzne Spółki Audytowanej;
- Obowiązujące przepisy prawa europejskiego i polskiego, w szczególności w przypadku, gdy w czasie 12 miesięcy poprzedzających datę audytu nastąpiły zmiany tych przepisów;
- Ogłoszone przez ESMA i KNF wytyczne, uznane praktyki rynkowe oraz interpretacje (w tym interpretacje zawarte w listach pytań i odpowiedzi), obowiązujące w dacie audytu oraz w czasie 12 miesięcy poprzedzających tę datę;
- Ogłoszone wyroki sądów, które mogą wpływać na interpretację i rozumienie poszczególnych przepisów prawa.

Standard posiada trzy poziomy:

- Poziom BASE
- Poziom GOLD
- Poziom PLATINUM

Przeprowadzenie audytu na poziomie GOLD wymaga uwzględnienia w nim wszystkich wymogów poziomu BASE. Przeprowadzenie audytu na poziomie PLATINUM wymaga uwzględnienia w nim wszystkich wymogów poziomów BASE i GOLD.

Audyt może zostać przeprowadzony za Okres Audytu lub na Datę Audytu:

- W przypadku audytu przeprowadzonego wyłącznie na Datę Audytu Jednostka Audytująca stwierdza stan procedur i dokumentacji w określonej dacie;
- W przypadku audytu przeprowadzonego za Okres Audytu Jednostka Audytująca stwierdza kompletność dokumentacji w całym Okresie Audytu oraz stan procedur i dokumentacji w Dacie Audytu.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

Poziom BASE

W celu przeprowadzenia audytu MAR na poziomie BASE Jednostka Audytująca bada, czy Spółka Audytowana posiada określone procedury oraz dokumentację realizacji czynności wynikających z tych procedur.

A. Identyfikacja i publikacja informacji poufnych

A.1. Spółka posiada w Dacie Audytu politykę informacyjną lub procedurę identyfikacji informacji poufnej (w przypadku posiadania przez spółkę polityki informacyjnej lub Indywidualnego Standardu Raportowania badaniu nie podlega zasadność zawarcia w niej poszczególnych przypadków prawdopodobnych informacji poufnych lub zasadność przyjętych poziomów istotności).

A.2. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę zapewnienia poufności informacji poufnej w okresie od jej identyfikacji do publikacji.

A.3. Spółka posiada dokumentację identyfikacji oraz publikacji każdej informacji poufnej, która została zidentyfikowana w Okresie Audytu (w przypadku informacji poufnych, których publikacja była opóźniona w dacie przeprowadzenia audytu tylko dokumentację identyfikacji).

A.4. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę opóźniania publikacji informacji poufnej (obejmującą identyfikację spełniania trzech przesłanek opóźnienia oraz ich monitorowania w czasie trwania opóźnienia).

A.5. Spółka posiada dokumentację identyfikacji, spełnienia wszystkich trzech przesłanek, stałego monitorowania ich spełnienia, publikacji oraz powiadomienia UKNF w stosunku do wszystkich informacji poufnych, które zostały zidentyfikowane w Okresie Audytu oraz których publikacja została opóźniona.

B. Lista insiderów

B.1. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę prowadzenia listy insiderów (listy osób mających dostęp do informacji poufnej).

B.2. Spółka posiada w Dacie Audytu listę insiderów.

B.3. Spółka posiada dowody powiadomienia i przyjęcia do wiadomości lub przeprowadzenia z dołożeniem należytej staranności próby powiadomienia każdej osoby, która znajduje się w sekcji stałego dostępu listy insiderów w Dacie Audytu oraz każdej osoby, która została wpisana do każdej innej sekcji listy insiderów w Okresie Audytu.

C. Lista menedżerów i osób blisko związanych

C.1. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę identyfikacji menedżerów (osób pełniących obowiązki zarządcze).

C.2. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę powiadamiania menedżerów o ich obowiązkach.

C.3. Spółka posiada dowody powiadomienia na piśmie wszystkich menedżerów, którzy są na liście menedżerów i osób blisko związanych w Dacie Audytu lub byli na niej w Okresie Audytu.

C.4. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę prowadzenia listy menedżerów i osób blisko związanych.

C.5. Spółka posiada w Dacie Audytu listę menedżerów i osób blisko związanych.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

D. Notyfikacja transakcji

D.1. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę obsługi notyfikacji o transakcjach przekazywanych przez menedżerów i osoby blisko związane.

D.2. Spółka posiada dokumentację wpływu i podjętych czynności w stosunku do wszystkich notyfikacji transakcji menedżerów i osób blisko związanych, które zostały przekazane do spółki w Okresie Audytu.

D.3. Spółka posiada w Dacie Audytu procedurę wyrażania zgody na transakcje menedżerów w okresie zamkniętym.

D.4. Spółka posiada dokumentację uzasadnienia każdej udzielonej lub odmówionej zgody menedżerowi na transakcję w okresie zamkniętym w stosunku do wniosków złożonych przez menedżerów w Okresie Audytu.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

Poziom GOLD

W celu przeprowadzenia audytu MAR na poziomie GOLD Jednostka Audytująca, poza przeprowadzeniem czynności wymaganych na poziomie BASE, prowadzi szereg działań weryfikujących praktyczną znajomość procedur przez wybrane osoby związane ze Spółką Audytowaną. Działania te mogą zostać wykonane za pomocą takich narzędzi, jak:

- rozmowy indywidualne;
- rozmowy telefoniczne;
- ankiety prowadzone mailowo lub elektronicznie.

Zastosowanie każdego z narzędzi weryfikacyjnych wymaga sporządzenia odpowiedniej dokumentacji przez Jednostkę Audytującą, np. archiwizacji przeprowadzonych ankiet elektronicznych lub sporządzenia notatek z rozmów indywidualnych i telefonicznych.

A. Identyfikacja i publikacja informacji poufnych

A.1. Wiedzę na temat procedury identyfikacji informacji poufnej posiadają:
- wszyscy członkowie rady nadzorczej;
- wszyscy członkowie zarządu;
- kluczowi kierownicy jednostek organizacyjnych spółki dominującej, w szczególności kierownicy jednostki/jednostek odpowiedzialnych za raportowanie, compliance, relacje inwestorskie;
- prezesi zarządów wszystkich spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej.

A.2. Wiedzę na temat procedury zapewnienia poufności informacji poufnej w okresie od jej identyfikacji do publikacji posiadają:
- wszyscy członkowie rady nadzorczej;
- wszyscy członkowie zarządu;
- kluczowi kierownicy jednostek organizacyjnych spółki dominującej;
- prezesi zarządów wszystkich spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej.

A.3. Wiedzę na temat procedury opóźniania publikacji informacji poufnej posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- wszyscy członkowie zarządu;
- wybrani kierownicy jednostek organizacyjnych spółki dominującej.

B. Lista insiderów

B.1. Wiedzę na temat procedury prowadzenia listy insiderów posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- prezes lub inny członek zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy insiderów.

B.2. Jednostka Audytująca wybrała losowo 10% osób znajdujących się na liście insiderów (osoby w sekcji stałego dostępu oraz osoby, które zostały wpisane do innych sekcji listy insiderów w Okresie Audytu) i po skontaktowaniu się z nimi stwierdziła, że osoby te potwierdzają, iż zostały powiadomione o obowiązkach i sankcjach związanych z posiadaniem dostępu do informacji poufnej.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

C. *Lista menedżerów i osób blisko związanych*

C.1. Wiedzę na temat procedury identyfikacji menedżerów posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- wszyscy członkowie zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy menedżerów i osób blisko związanych.

C.2. Wiedzę na temat procedury powiadamiania menedżerów o ich obowiązkach posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- prezes lub inny członek zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy menedżerów i osób blisko związanych.

C.3. Jednostka Audytująca wybrała losowo 30% menedżerów znajdujących się na liście menedżerów i osób blisko związanych (spośród menedżerów, którzy znajdowali się na liście w Dacie Audytu lub byli na niej w Okresie Audytu), zwróciła się do tych menedżerów o zidentyfikowanie osób blisko związanych i stwierdziła, że:
- pozyskane informacje są dwustronnie zgodne z informacjami zawartymi w liście menedżerów i osób blisko związanych;
- menedżerowie przechowują dowody powiadomienia i przyjęcia do wiadomości lub przeprowadzenia z dołożeniem należytej staranności próby powiadomienia każdej osoby blisko związanej.

C.4. Wiedzę na temat procedury prowadzenia listy menedżerów i osób blisko związanych posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- prezes lub inny członek zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy menedżerów i osób blisko związanych.

D. *Notyfikacja transakcji*

D.1. Wiedzę na temat procedury obsługi notyfikacji o transakcjach przekazywanych przez menedżerów i osoby blisko związane posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- prezes lub inny członek zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy menedżerów i osób blisko związanych.

D.2. Jednostka Audytująca wybrała losowo 50% menedżerów oraz 25% osób blisko związanych znajdujących się na liście menedżerów i osób blisko związanych (spośród osób, które znajdują się na liście w Dacie Audytu lub były na niej w Okresie Audytu) i po skontaktowaniu się z nimi stwierdziła, że osoby te potwierdzają, iż zostały powiadomione o obowiązkach oraz wiedzą, w jaki sposób powinny prawidłowo powiadamiać o dokonanych transakcjach.

D.3. Wiedzę na temat procedury wyrażania zgody na transakcje menedżerów w okresie zamkniętym posiadają:
- przewodniczący rady nadzorczej;
- prezes lub inny członek zarządu;
- osoby w strukturze spółki odpowiedzialne za prowadzenie listy menedżerów i osób blisko związanych.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

Poziom PLATINUM

W celu przeprowadzenia audytu MAR na poziomie PLATINUM Jednostka Audytująca, poza przeprowadzeniem czynności wymaganych na poziomach BASE i GOLD, prowadzi testy scenariuszy zdarzeń, których celem jest zweryfikowanie, jak w rzeczywistości zachowają się odpowiednie osoby odpowiedzialne za realizację wybranych procedur.

Testy scenariuszy polegają na:

- opracowaniu scenariusza fikcyjnego zdarzenia;
- uzgodnieniu z odpowiednio dobraną minimalną grupą osób przeprowadzenia scenariusza, bez informowania o nim innych osób, których zachowanie będzie testowane (w większości przypadków o planowanym teście scenariusza będzie wiedział tylko prezes zarządu spółki);
- uruchomieniu scenariusza, co najczęściej sprowadza się do wprowadzenia do organizacji odpowiedniej informacji;
- obserwacji zachowania i działań poszczególnych osób;
- zakończenia testu scenariusza w bezpieczny sposób przed realizacją określonego ostatecznego efektu.

Przebieg każdego testu scenariusza jest dokumentowany przez Jednostkę Audytującą, która po jego przeprowadzeniu ocenia, czy wszystkie zaangażowane osoby prawidłowo realizowały zapisy procedur, ew. ocena powinna zawierać wnioski pokontrolne do wdrożenia przez Spółkę Audytowaną.

A. Identyfikacja i publikacja informacji poufnych

A.1. Pojawienie się w spółce informacji potencjalnie poufnej.
- Zakończenie testu: przed publikacją informacji poufnej systemem ESPI oraz przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście insiderów.

A.2. Pojawienie się w spółce informacji potencjalnie poufnej, której publikację (w przypadku uznania za informację poufną) należy opóźnić).
- Zakończenie testu: przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście insiderów.

B. Lista insiderów

B.1. Przekazanie w sposób uprawniony informacji poufnej nowej osobie, która wcześniej nie miała do niej dostępu.
- Zakończenie testu: przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście insiderów.

C. Lista menedżerów i osób blisko związanych

C.1. Zidentyfikowanie nowego menedżera.
- Zakończenie testu: przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście menedżerów i osób blisko związanych.

C.2. Zgłoszenie przez menedżera nowej osoby blisko związanej.
- Zakończenie testu: przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście menedżerów i osób blisko związanych.

C.3. Zgłoszenie przez menedżera informacji, iż określona osoba przestaje być osobą blisko związaną.
- Zakończenie testu: przed skutecznym dokonaniem wpisu na liście menedżerów i osób blisko związanych.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

D. Notyfikacja transakcji

D.1. Wpłynięcie do spółki notyfikacji o transakcji od osoby, której nie ma na liście menedżerów i osób blisko związanych.

- Zakończenie testu: przed ew. publikacją notyfikacji systemem ESPI.

D.2. Wpłynięcie do spółki notyfikacji o transakcji od osoby, która jest na liście menedżerów i osób blisko związanych, lecz notyfikacja zawiera błędy.

- Zakończenie testu: przed ew. publikacją notyfikacji systemem ESPI.

D.3. Wpłynięcie do spółki prawidłowo sporządzonej notyfikacji o transakcji od osoby, która jest na liście menedżerów i osób blisko związanych, kanałem innym niż przewidziany w procedurze obsługi notyfikacji o transakcjach.

- Zakończenie testu: przed ew. publikacją notyfikacji systemem ESPI.

D.4. Złożenie przez menedżera wniosku o zgodę na dokonanie transakcji w okresie zamkniętym.

- Zakończenie testu: przed ew. przekazaniem menedżerowi informacji o zgodzie lub odmowie udzielenia zgody na dokonanie transakcji.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

Wynik audytu

Po przeprowadzeniu audytu Jednostka Audytująca sporządza raport, który zawiera:

- informację Dacie Audytu lub o Okresie i Dacie Audytu;
- informację o poziomie, na którym został przeprowadzony audyt (BASE/GOLD/PLATINUM) oraz o tym, czy audyt został potwierdzony;
- informację o Spółce Audytowanej ze zwięzłym opisem jej struktury organizacyjnej oraz innych uwarunkowań, które były brane pod uwagę przy przeprowadzaniu audytu;
- szczegółową informację o wszystkich wymogach audytu na danym poziomie wraz ze wskazaniem, które wymogi zostały spełnione, a w przypadku wymogów nie spełnionych z wnioskami zmian, poprawek, uzupełnień i innych działań, które powinna podjąć Spółka Audytowana, aby wymogi zostały spełnione.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl

Potwierdzenie audytu

Przeprowadzenie audytu może zostać potwierdzone przez Fundację Standardów Raportowania.

Zamiar przedłożenia wyniku audytu do potwierdzenia Jednostka Audytująca zgłasza do Fundacji przed rozpoczęciem audytu. Po zakończeniu audytu Jednostka Audytująca może zrezygnować z potwierdzenia audytu.

Potwierdzenie audytu przez Fundację polega na wykonaniu następujących działań:

- Złożenie przez Jednostkę Audytującą w Fundacji planu audytu, zawierającego:
    - informacje o Spółce Audytowanej ze wskazaniem jej struktury organizacyjnej i innych uwarunkowań, które będą brane pod uwagę podczas audytu;
    - informację o poziomie, na którym będzie przeprowadzany audyt;
    - informację o tym, czy audyt będzie przeprowadzony na Datę Audytu, czy za Okres Audytu;
    - harmonogram audytu.
- Przedstawiciele Fundacji mogą brać udział w czynnościach prowadzonych przez Jednostkę Audytującą przeprowadzającą audyt.
- Po zakończeniu audytu Jednostka Audytująca przedstawia Fundacji raport z audytu.
- Fundacja może przeprowadzić częściową lub całościową weryfikację audytu za pomocą takich narzędzi, jak:
    - weryfikacja dokumentów źródłowych;
    - kontakty z przedstawicielami Jednostki Audytującej, którzy przeprowadzali audyt;
    - kontakty z przedstawicielami Spółki Audytowanej, którzy uczestniczyli w przeprowadzanym audycie.
- Po dokonaniu weryfikacji Fundacja może zgłosić uwagi do raportu z audytu.
- W przypadku braku uwag do raportu z audytu lub w przypadku przedstawienia raportu po uwzględnieniu zgłoszonych wcześniej uwag Fundacja może podjąć decyzję o potwierdzeniu audytu.

Certyfikat audytu

W przypadku, gdy przeprowadzenie audytu zostało potwierdzone przez Fundację Standardów Raportowania, Spółka Audytowana otrzymuje certyfikat z wyraźnym oznaczeniem „Certyfikat audytu MAR potwierdzonego przez Fundację Standardów Raportowania”, z oznaczeniem nazwy Spółki Audytowanej, poziomu przeprowadzonego audytu, Daty Audytu i/lub Okresu Audytu, oznaczeniem Jednostki Audytującej oraz podpisami osoby prowadzącej audyt (ze strony Jednostki Audytującej) i osoby potwierdzającej audyt (ze strony Fundacji).

Certyfikat może być wystawiony wyłącznie do audytów przeprowadzonych przez zewnętrzne wobec Spółek Audytowanych podmioty świadczące usługi weryfikacyjne i doradcze. Certyfikat nie może być wystawiony do audytów przeprowadzanych wewnętrznie przez emitentów.

© Fundacja Standardów Raportowania
www.standardy.org.pl